

จิตวิญญาณความเป็นครูของนักศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม

Spiritual Teacher of the Faculty of Education

Nakhon Pathom Rajabhat University

ดวงใจ ชนะสิทธิ์*

Duangjai Chanasit

ชัยยุทธ มณีรัตน์**

Chaiyut Maneerat

พงศเทพ จิระโร***

Pongthep Jiraro

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ระดับจิตวิญญาณความเป็นครูของนักศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม 2) เปรียบเทียบระดับจิตวิญญาณความเป็นครูจำแนกตาม เพศ โปรแกรมวิชา กิจกรรมที่เข้าร่วม รายได้ผู้ปกครอง เกรดเฉลี่ย และชั้นปีของนักศึกษา กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต ชั้นปีที่ 1-4 ที่ศึกษาในปีการศึกษา 2558 จำนวน 310 คน ใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นตามสัดส่วน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่ามัธยฐานเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว

ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับจิตวิญญาณความเป็นครูของนักศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับคือด้านบุคลิกภาพดี ด้านเทคนิคการสอน และด้านความรู้ตามลำดับ 2) ผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบระดับจิตวิญญาณความเป็นครูของนักศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐมพบว่า เพศ โปรแกรม/สาขาวิชา รายได้ผู้ปกครอง เกรดเฉลี่ย และชั้นปีของนักศึกษามีระดับจิตวิญญาณความเป็นครูแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สำหรับกิจกรรมที่เข้าร่วมต่างกันมีระดับจิตวิญญาณความเป็นครูในภาพรวมไม่แตกต่าง

คำสำคัญ : จิตวิญญาณความเป็นครู/ คณะครุศาสตร์

* อาจารย์ ดร. กลุ่มวิชาพื้นฐานการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม

** อาจารย์ ดร. สาขาวิชาพลศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม

*** อาจารย์ นาวาตรี ดร. ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาประยุกต์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

Abstract

The purposes of this research were 1) The spiritual teacher of the Faculty of Education Nakhon Pathom Rajabhat University. 2) Compare spiritual teachers by gender program of activities to participate, Income parents GPA and grade of the student. The sample bachelor of education students in grade 1-4 students in the academic year 2558 number of 310 people, derived by proportional stratified random sampling. The research instrument were a questionnaire constructed by the researcher. The statistics used for data analysis were frequency, percentage, mean, standard deviation, independent t-test, one way analysis of variance.

The findings of this research were as follows: 1) The spiritual teacher of the Faculty of Education Nakhon Pathom Rajabhat University. Overall compliance was high. The considering the descending order from the highest to lowest order is the third great personality, technical education and the order attainments. 2) The compare spiritual teachers with gender, Income parents GPA and grade of the student statistical significance at .05 However, there was no different program of activities to participate.

Keywords : Spiritual Teachers/ Faculty of Education

บทนำ

โลกแห่งข้อมูลข่าวสารและเทคโนโลยีเป็นสังคมโลกที่สลับซับซ้อนเชื่อมโยงและเคลื่อนไหวเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว สังคมโลกกลายเป็นสังคมความรู้ (Knowledge Society) หรือสังคมแห่งการเรียนรู้ (Learning Society) ครอบคลุมการทางการศึกษา และองค์การทางการศึกษา จึงต้องปรับตัวให้เป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ (Learning Organization) ถึงเวลาแล้วที่ประเทศจะต้องมุ่งไปเพื่อการศึกษาของปวงชน (Education for All) และขณะเดียวกันทุกภาคส่วนของสังคมต้องทุ่มเทให้กับการศึกษา (All for Education) การศึกษาเป็นกระบวนการเรียนรู้ชีวิตและการกลมกลืนของคน โดยคนและเพื่อคน คนจึงเป็นส่วนสำคัญที่สุด เป็นศูนย์กลางของกระบวนการเรียนรู้ทั้งปวงประกอบกับนานาทัศนะมีความเห็น

สอดคล้องกันเป็นที่ยอมรับกันแล้วว่าเศรษฐกิจและสังคมจะดีเพียงใด การแข่งขันในตลาดโลกได้ดีเพียงใดขึ้นอยู่กับคุณภาพของประชาชน คุณภาพแรงงานและคุณภาพของผู้นำในวงการต่าง ๆ และยังยอมรับกันอย่างแท้จริงว่าคุณภาพคนขึ้นอยู่กับคุณภาพการศึกษาและคุณภาพการศึกษาขึ้นอยู่กับคุณภาพครูเป็นหลัก (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2542) เมื่อกล่าวถึงคำว่า “ครู” อาชีพครูเป็นอาชีพที่มีเกียรติ และเป็นงานที่สร้างคนในสังคมครูคือผู้กำหนดคุณภาพประชากรในสังคม และคุณภาพประชากรในสังคมคือตัวพยากรณ์ความสำเร็จในการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม การเมือง การปกครอง การศึกษา วัฒนธรรม วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และสิ่งแวดล้อม วิชาชีพครูจึงควรเป็นที่รวมของคนเก่ง คนดี สามารถเป็นต้นแบบทาง

คุณธรรม จริยธรรม การประพฤติปฏิบัติตน การดำรงชีวิต และการชี้นำสังคมไปในทางที่เหมาะสม นอกจากนี้จะเห็นได้ว่าปัจจุบันกระแสแห่งการก้าวสู่อาเซียนเพื่อสร้างความเข้มแข็งของประเทศมีความเข้มข้นมากยิ่งขึ้น ส่งผลให้นานาประเทศรวมทั้งประเทศไทยจึงต้องเร่งปฏิรูปการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนซึ่งเป็นกระบวนการสำคัญในการหล่อหลอมเยาวชนให้เติบโตขึ้นเป็นทรัพยากรมนุษย์ที่มีศักยภาพ ทั้งนี้ปัจจัยหลักประการหนึ่งของการปฏิรูปการศึกษาคือการพัฒนาคุณภาพครูซึ่งเป็นตัวจักรสำคัญในการขับเคลื่อนให้การปฏิรูปข้างต้นประสบความสำเร็จ (Reimers, 2003) กล่าวคือถ้าครูมีความรู้ ความสามารถ เสียสละ และตั้งใจสอนสั่งผู้เรียนอย่างเต็มความสามารถ จะช่วยเสริมสร้างให้เด็กไทยเติบโตขึ้นเป็นพลเมืองดี เก่ง ฉลาด มีศักยภาพ มีความสุขและสามารถแข่งขันกับทุกประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ (Reimers, 2003) อย่างไรก็ตามเมื่อพิจารณาปัญหาในปัจจุบันของครูในภาพรวมพบว่าปัจจุบันครูมีปัญหาหลักในสามด้านคือเรื่องคุณภาพการจัดการเรียนการสอน การมีหนี้สินล้นพ้นตัว รวมถึงภาวะการขาดแคลนครูสะสมโดยเฉพาะในสาขาที่สำคัญ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2551) โดยมีสรุปรายละเอียดของประเด็นปัญหาและแนวทางการแก้ไขของภาครัฐที่ได้ดำเนินการไปแล้วเกี่ยวกับปัญหาด้านคุณภาพของครูคือที่ผ่านมากระทรวง ศึกษาธิการประสบความสำเร็จอย่างสูงในการนำคนเก่ง คนดี มีความรู้เข้าสู่วิชาชีพครู โดยคัดเลือกจากนักเรียนที่เก่งที่สุดของแต่ละจังหวัดให้เข้ารับทุนเพื่อเรียนต่อด้านการฝึกหัดครู ดังนั้นครูในยุคนั้นจึงเป็นคนเก่งของประเทศ และมักประสบความสำเร็จทั้งในด้านการพัฒนานักเรียนและชีวิตส่วนตัว ต่อมาเมื่อประเทศไทยมีความต้องการครูสูงขึ้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจึงเร่งผลิตครูมากขึ้นเป็น

เงาตามตัวโดยปราศจากการวางแผนที่เหมาะสมถึงกับสถาบันฝึกหัดครูทุกแห่งต่างเปิดสอนในภาคพิเศษและภาคสมทบอย่างแพร่หลายด้วยเหตุนี้บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาด้านครุจึงมีจำนวนมากเกินความต้องการของตลาด แรงงานส่งผลให้ตกงานในที่สุด ดังนั้นเด็กรุ่นต่อมาจึงไม่เลือกเรียนครูหรือเลือกเป็นลำดับสุดท้ายเนื่องจากไม่มั่นใจในโอกาสที่จะได้งานทำ จึงเป็นที่กล่าวขานกันว่านักเรียนที่เรียนอะไรไม่ได้จึงเข้าเรียนครูทำให้ภาพลักษณ์ของครู และคุณภาพการศึกษาดตกต่ำลงมาก (รุ่ง แก้วแดง, 2544) นอกจากนี้การพัฒนาครูที่เคยดำเนินมาแต่เดิมในประเทศไทยประสบปัญหาหลายอย่างดังที่มีการศึกษาพบว่าการพัฒนาครูขาดระบบการพัฒนาที่มีประสิทธิภาพเพราะงบประมาณจำกัด การพัฒนาไม่ตรงกับความต้องการของครูและขาดการติดตามและประเมินผล นอกจากนี้ยังพบว่าครูไม่มีเอกภาพด้านนโยบายและมาตรฐานที่ชัดเจน แม้ว่าหน่วยงานต่างๆ จะจัดโครงการพัฒนาครูเป็นจำนวนมากแต่ก็ยังซ้ำซ้อน ไม่เป็นระบบ ขาดประสิทธิภาพและขาดการต่อเนื่อง ดังที่พบว่าส่วนใหญ่หน่วยงานในส่วนกลางเป็นผู้จัดการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาครู วิธีการฝึกอบรมส่วนใหญ่ใช้การบรรยาย ประชุมกลุ่มย่อย และสรุปความคิดเห็นต่อที่ประชุมใหญ่ ทั้งยังมีจำนวนผู้เข้ารับการอบรมค่อนข้างมาก ทำให้ผู้ให้และผู้รับการฝึกอบรมไม่สามารถติดต่อสื่อสารกันเป็นราย บุคคลได้อย่างใกล้ชิดและทั่วถึง (พฤทธิ ศรีบรรณพิทักษ์, 2546) ครูเป็นผู้ที่ได้รับผลกระทบโดยตรงจากการประเมินคุณภาพภายในและภายนอก ที่ต้องนำผลการประเมินที่ได้จากการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยการรายงานตนเองของสถานศึกษา และผลการประเมินคุณภาพภายนอกที่ประเมินโดยสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาไปใช้ในการปฏิบัติงานอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ เพราะว่า

โรงเรียนจะจัดการศึกษาได้มาตรฐานนั้นขึ้นอยู่กับที่คุณภาพการจัดการเรียนการสอนของครู เมื่อครูจัดการเรียนการสอนที่มีคุณภาพแล้ว ผลลัพธ์ที่ได้ก็คือนักเรียนมีคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้ (มานัส สักดิ์, 2551)

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม เป็นสถาบันอุดมศึกษาที่ได้รับการจัดตั้งขึ้นตาม พรบ.มหาวิทยาลัยราชภัฏ พ.ศ.2547 โดยมีพันธกิจคือให้มหาวิทยาลัยเป็นสถาบันอุดมศึกษาเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นที่เสริมสร้างพลังปัญญาของแผ่นดิน ฟื้นฟูพลังการเรียนรู้ เชิดชูภูมิปัญญาของท้องถิ่น สร้างสรรค์ศิลปวิทยาเพื่อความเจริญก้าวหน้าอย่างมั่นคงและยั่งยืนของปวงชน มีส่วนร่วมในการจัดการ การบำรุงรักษา การใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน โดยมีวัตถุประสงค์ให้การศึกษา ส่งเสริมวิชาการและวิชาชีพชั้นสูง ทำการสอน วิจัย ให้บริการทางวิชาการแก่สังคม ปรับปรุง ถ่ายทอด และพัฒนาเทคโนโลยี ทำนุบำรุง ศิลปะและวัฒนธรรม ผลิตรายการและส่งเสริมวิทยฐานะครู ในส่วนของคณะครุศาสตร์ มีการจัดการเรียนการสอนที่เน้นในการผลิตครู โดยมีปรัชญาของคณะครุศาสตร์คือมุ่งสร้างครูดี มีความสามารถ ฉลาดใช้ภูมิปัญญา เพื่อพัฒนาสังคม และมีอัตลักษณ์คือ มีจิตวิญญาณความเป็นครู โดยจิตวิญญาณความเป็นครูของคณะครุศาสตร์ประกอบด้วย มีความเมตตาต่อศิษย์ บุคลิกภาพดี มีความรอบรู้ในสาขาวิชาชีพของตน ถ่ายทอดเป็น มีเทคนิคการสอนดีและหลากหลาย มีจิตอาสา และจิตสาธารณะทั้งนี้ในการพัฒนาจิตวิญญาณของความเป็นครูควรต้องคำนึงถึงความ ต้องการและความคาดหวังที่มีต่อการทำงานของตน ให้ประสบผลสำเร็จ โดยจะมีแนวทางและวิธีการในการสร้างความสำเร็จในหน้าที่การงานที่แตกต่างกันไป บางคนชอบเอาใจและหาวิธีการต่างๆ เพื่อสร้าง

ความพึงพอใจจากหัวหน้างานหรือผู้เข้ารับบริการ เพราะคิดว่าสามารถสนับสนุนความสำเร็จที่เกิดขึ้นให้กับตนเองได้แต่บางคนประสบความสำเร็จได้จากการสนับสนุนของผู้ร่วมงานโดยพยายามทำทุกวิถีทางให้สมาชิกรักใคร่เพื่อจะได้สนับสนุนให้ตนเอง

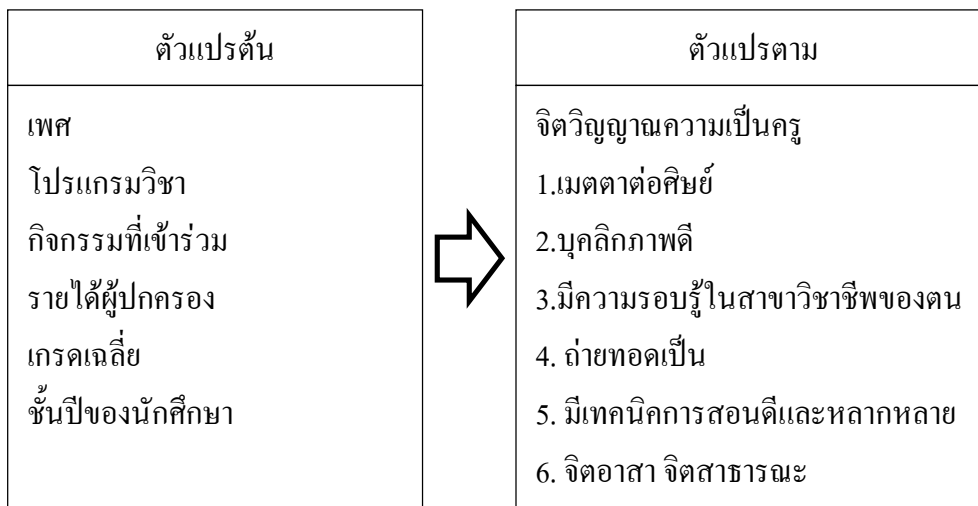
จากการสอนนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตพบว่าการจัดการเรียนการสอนของนักศึกษาในปัจจุบันยังไม่แสดงให้เห็นถึงความตระหนักในการเรียนการสอนมากนัก โดยเฉพาะความรู้ความเข้าใจในศาสตร์ของความเป็นครู บุคลิกภาพของครู รวมไปถึงเทคนิคการสอน ดังนั้นเพื่อให้นักศึกษาได้ตระหนักถึงจิตวิญญาณความเป็นครูมากยิ่งขึ้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาเรื่องจิตวิญญาณความเป็นครูของนักศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับจิตวิญญาณความเป็นครูของนักศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม
2. เพื่อเปรียบเทียบระดับจิตวิญญาณความเป็นครูจำแนกตามเพศ โปรแกรมวิชา กิจกรรมที่เข้าร่วม รายได้ผู้ปกครอง เกรดเฉลี่ย และชั้นปีของนักศึกษา

กรอบแนวคิด ทฤษฎีที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยศึกษากรอบนโยบายและแผนกลยุทธ์ของคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม โดยกำหนดอัตลักษณ์ของนักศึกษาวิชาชีพครูคือ “จิตวิญญาณความเป็นครู” ซึ่งผ่านมิติที่ ประชุมของคณะกรรมการประจำคณะครุศาสตร์อันประกอบด้วยองค์ประกอบ 6 ด้าน คือ เมตตาต่อศิษย์ บุคลิกภาพดี มีความรอบรู้ในสาขาวิชาชีพของตน ถ่ายทอดเป็น มีเทคนิคการสอนหลากหลาย และจิตอาสา จิตสาธารณะ โดยแสดงกรอบแนวคิดในการวิจัยดังนี้

ขอบเขตการวิจัย

ประชากรและตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยได้แก่นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต ชั้นปีที่ 1-4 ที่ศึกษาในปีการศึกษา 2558 จำนวน 1,523 คน (ข้อมูล ณ วันที่ 30 กันยายน 2558)

ตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยได้แก่นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต ชั้นปีที่ 1-4 ที่ศึกษาในปีการศึกษา 2558 จำนวน 310 คน โดยกำหนดขนาดตัวอย่างจากตารางสำเร็จรูปของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970 อ้างถึงใน สุวิมล ติรกานันท์, 2551: 179) ใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นตามสัดส่วน (Proportional Stratified Random Sampling) และนำมาเทียบสัดส่วนบัญญัติไตรยางศ์เพื่อให้ตัวอย่างกระจายไปยังสาขาให้ครบทั้งสี่สาขาของคณะครุศาสตร์

ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรต้น ได้แก่ เพศ โปรแกรมวิชา กิจกรรมที่เข้าร่วม รายได้ผู้ปกครอง เกรดเฉลี่ยและชั้นปีของนักศึกษา

ตัวแปรตาม ได้แก่ จิตวิญญาณความเป็นครู ประกอบด้วย ความมีเมตตาต่อศิษย์ บุคลิกภาพดี มีความรอบรู้ในสาขาวิชาชีพของตน ถ่ายทอดเป็น มีเทคนิคการสอนดีและหลากหลาย จิตอาสา จิตสาธารณะ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นประกอบด้วย 2 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) มีจำนวน 5 ข้อ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับระดับจิตวิญญาณความเป็นครูของนักศึกษาสังกัดคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม เป็นมาตรฐานประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) จำนวน 37 ข้อ

การสร้างและพัฒนาเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือวิจัยโดยมีขั้นตอนดำเนินงานดังนี้

แบบทดสอบ ดำเนินการโดยศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎี และวิเคราะห์เนื้อหาเพื่อสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ตรวจสอบคุณภาพแบบทดสอบโดยเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือทั้งทางด้านความตรงเชิงเนื้อหา สำนวนของภาษาด้วยเทคนิค IOC (Index of Item Objective Congruence) เลือกค่าดัชนีตั้งแต่ 0.67 – 1.00 มาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ นำเครื่องมือไปทดลองใช้ (try out) กับกลุ่มที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน แล้วนำเครื่องมือที่ได้รับกลับคืนมาหาความเชื่อมั่นตามวิธีการของครอนบาค (Lee J.Cronbach, 1990 : 161) โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient) พบว่ามีค่าความเชื่อมั่น 0.925

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยนำแบบสอบถามมาตรวจสอบความครบถ้วนสมบูรณ์ของเครื่องมือ โดยได้เครื่องมือที่ครบถ้วนสมบูรณ์จำนวน 297 ชุด คิดเป็นร้อยละ 95.81

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัย

- 1) วิเคราะห์ข้อมูลขั้นพื้นฐานใช้การคำนวณความถี่ ร้อยละ และนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย
- 2) วิเคราะห์ระดับจิตวิญญาณความเป็นครูของนักศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม ใช้การคำนวณค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
- 3) วิเคราะห์เปรียบเทียบระดับจิตวิญญาณความเป็นครูจำแนกตามเพศ โปรแกรมวิชา กิจกรรมที่เข้าร่วม รายได้ผู้ปกครอง เกรดเฉลี่ย และชั้นปีของนักศึกษาใช้การทดสอบค่าที (t-test dependent) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว

สรุปผลการวิจัย

- 1) การศึกษาระดับจิตวิญญาณความเป็นครูของนักศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับจิตวิญญาณความเป็นครูของนักศึกษา คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม

(n=297)

ที่	จิตวิญญาณความเป็นครู	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	ลำดับ
1	เมตตาต่อศิษย์	3.89	0.568	มาก	4
2	บุคลิกภาพดี	4.03	0.535	มาก	1
3	ความรอบรู้	3.95	0.471	มาก	3
4	เทคนิคการสอน	3.98	0.515	มาก	2
5	ถ่ายทอดเป็น	3.88	0.604	มาก	5
6	จิตอาสา จิตสาธารณะ	3.85	0.604	มาก	6
รวม		3.93	0.466	มาก	

จากตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับจิตวิญญาณความเป็นครูของนักศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.93$, S.D. = 0.466) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่าด้านบุคลิกภาพดี มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.03$, S.D. = 0.535) รองลงมาคือด้านเทคนิคการสอน มี ค่าเฉลี่ย ($\bar{X} =$

3.98, S.D. = 0.515) และด้านความรอบรู้ ($\bar{X} = 3.95$, S.D. = 0.471) ตามลำดับ

1) การวิเคราะห์การเปรียบเทียบระดับจิตวิญญาณความเป็นครูจำแนกตามเพศ โปรแกรมวิชา กิจกรรมที่เข้าร่วม รายได้ผู้ปกครอง เกรดเฉลี่ย และชั้นปีของนักศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม

ตารางที่ 2 การเปรียบเทียบระดับจิตวิญญาณความเป็นครูจำแนกตามเพศ

(n=297)

จิตวิญญาณความเป็นครู	เพศชาย (n=96)		เพศหญิง (n = 201)		t	df	Sig.
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.			
1 เมตตาต่อศิษย์	96	0.619	201	0.523	3.725*	295	.000
2 บุคลิกภาพดี	96	0.571	201	0.505	3.130*	295	.002
3 ความรอบรู้	96	0.469	201	0.468	1.932	295	.054
4 เทคนิคการสอน	96	0.551	201	0.495	1.675	295	.095
5 ถ้ายทอดเป็น	96	0.685	201	0.543	3.556*	295	.000
6 จิตอาสา จิตสาธารณะ	96	0.644	201	0.575	2.654*	295	.008
รวม	96	0.511	201	0.430	3.342*	295	.001

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 2 แสดงว่า ระดับจิตวิญญาณความเป็นครูเมื่อจำแนกตามเพศของนักศึกษาพบว่า ในภาพรวมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าด้านเมตตาต่อศิษย์ บุคลิกภาพดี ถ้ายทอดเป็นและ

จิตอาสา จิตสาธารณะ จำแนกตามเพศมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนความรอบรู้และเทคนิคการสอนเมื่อจำแนกตามเพศ พบว่ามีระดับจิตวิญญาณความเป็นครูไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 3 การเปรียบเทียบระดับจิตวิญญาณความเป็นครูจำแนกตามโปรแกรมวิชา

(n=297)

จิตวิญญาณความเป็นครู	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	Sig
เมตตาต่อศิษย์	ระหว่างกลุ่ม	2	11.52	5.76	20.13*	.000
	ภายในกลุ่ม	294	84.12	0.28		
	รวม	296	95.64			
บุคลิกภาพดี	ระหว่างกลุ่ม	2	4.86	2.43	8.92*	.000
	ภายในกลุ่ม	294	80.11	0.27		
	รวม	296	84.98			
ความรอบรู้	ระหว่างกลุ่ม	2	3.64	1.82	8.64*	.000
	ภายในกลุ่ม	294	62.06	0.21		
	รวม	296	65.71			
เทคนิคการสอน	ระหว่างกลุ่ม	2	3.28	1.64	6.41*	.002
	ภายในกลุ่ม	294	75.36	0.26		
	รวม	296	78.65			
ถ่ายทอดเป็น	ระหว่างกลุ่ม	2	9.73	4.86	14.54*	.000
	ภายในกลุ่ม	294	98.37	0.33		
	รวม	296	108.11			
จิตอาสา จิตสาธารณะ	ระหว่างกลุ่ม	2	4.35	2.176	6.15*	.002
	ภายในกลุ่ม	294	103.97	0.35		
	รวม	296	108.32			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	2	5.75	2.87	14.45	.000
	ภายในกลุ่ม	294	58.56	0.19		
	รวม	296	64.32			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 3 แสดงว่า นักศึกษาที่อยู่
โปรแกรม/สาขาวิชาต่างกัน มีระดับจิตวิญญาณ
ความเป็นครูทั้งในภาพรวมและรายด้านทุกด้าน

แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
จึงทำการทดสอบต่อเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของ เชฟเฟ (Scheffe') ดังแสดงในตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างระดับจิตวิญญาณความเป็นครูจำแนกตามโปรแกรม/สาขาวิชาเป็นรายคู่
(n=297)

จิตวิญญาณความเป็นครู	โปรแกรม/สาขาวิชา	โปรแกรม/สาขาวิชา			
		พลศึกษา	ประถมศึกษา	ปฐมวัย	
เมตตาต่อศิษย์		$\bar{X}$	4.15	3.76	3.73
	พลศึกษา	4.15	-	.389*	0.421*
	ประถมศึกษา	3.76		-	.032
	ปฐมวัย	3.73			-
บุคลิกภาพดี		$\bar{X}$	4.20	3.96	3.92
	พลศึกษา	4.20	-	0.238*	0.279*
	ประถมศึกษา	3.96		-	0.043
	ปฐมวัย	3.92			-
เทคนิคการสอน		$\bar{X}$	4.11	3.86	3.92
	พลศึกษา	4.11	-	.253*	.196*
	ประถมศึกษา	3.86		-	-.057
	ปฐมวัย	3.92			-
ถ่ายทอดเป็น		$\bar{X}$	4.12	3.71	3.77
	พลศึกษา	4.12	-	.414*	.357*
	ประถมศึกษา	3.71		-	-.057
	ปฐมวัย	3.77			-
จิตอาสา จิตสาธารณะ		$\bar{X}$	4.00	3.70	3.78
	พลศึกษา	4.00	-	.300*	.216*
	ประถมศึกษา	3.70		-	-.084
	ปฐมวัย	3.78			-
รวม		$\bar{X}$	4.12	3.81	3.83
	พลศึกษา	4.12	-	.305*	.283*
	ประถมศึกษา	3.81		-	-.021
	ปฐมวัย	3.83			-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4 แสดงว่า ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างระดับจิตวิญญาณความเป็นครู จำแนกตามโปรแกรม/สาขาวิชาเป็นรายคู่พบว่า ทั้ง 6 ด้าน ประกอบด้วย ความเมตตาต่อศิษย์ บุคลิกภาพดี มีความรอบรู้ เทคนิคการสอน ถ่ายทอดเป็น และจิตอาสา จิตสาธารณะ มีสาขาวิชาพลศึกษากับ

สาขาวิชาประถมศึกษา และสาขาวิชาพลศึกษากับสาขาปฐมวัย มีระดับจิตวิญญาณความเป็นครูแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนสาขา วิชาประถมศึกษา กับสาขาวิชาปฐมวัย มีระดับจิตวิญญาณความเป็นครูไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 5 การเปรียบเทียบระดับจิตวิญญาณความเป็นครูจำแนกตามชั้นปี

(n=297)

จิตวิญญาณความเป็นครู	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	Sig
เมตตาต่อศิษย์	ระหว่างกลุ่ม	3	3.80	1.26	4.04*	.008
	ภายในกลุ่ม	293	91.84	0.31		
	รวม	296	95.64			
บุคลิกภาพดี	ระหว่างกลุ่ม	3	5.53	1.84	6.80*	.000
	ภายในกลุ่ม	293	79.44	0.27		
	รวม	296	84.98			
ความรอบรู้	ระหว่างกลุ่ม	3	2.56	0.85	3.96*	.009
	ภายในกลุ่ม	293	63.14	0.21		
	รวม	296	65.71			
เทคนิคการสอน	ระหว่างกลุ่ม	3	1.96	0.65	2.49	.060
	ภายในกลุ่ม	293	76.69	0.26		
	รวม	296	78.65			
ถ่ายทอดเป็น	ระหว่างกลุ่ม	3	4.57	1.52	4.31*	.005
	ภายในกลุ่ม	293	103.53	0.35		
	รวม	296	108.10			
จิตอาสา จิตสาธารณะ	ระหว่างกลุ่ม	3	3.31	1.10	3.98*	.028
	ภายในกลุ่ม	293	105.00	0.35		
	รวม	296	108.32			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	3	2.58	0.86	4.09*	.007
	ภายในกลุ่ม	293	61.73	0.21		
	รวม	296	64.31			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 5 แสดงว่า นักศึกษาในแต่ละชั้นปีที่แตกต่างกัน มีระดับจิตวิญญาณความเป็นครูทั้งในภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้นด้านเทคนิคการสอนมี

ระดับจิตวิญญาณความเป็นครูไม่แตกต่างกัน และทำการทดสอบต่อเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe') ดังแสดงในตารางที่ 6

ตารางที่ 6 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างระดับจิตวิญญาณความเป็นครูจำแนกชั้นปีเป็นรายคู่

(n=297)

จิตวิญญาณความเป็นครู	ชั้นปี	ชั้นปี			
		ชั้นปีที่ 1	ชั้นปีที่ 2	ชั้นปีที่ 3	ชั้นปีที่ 4
เมตตาต่อศิษย์	$\bar{X}$	3.86	3.78	4.17	3.87
	ชั้นปีที่ 1	3.86	-	.079	-.316
	ชั้นปีที่ 2	3.78	-	-.395*	-.091
	ชั้นปีที่ 3	4.17		-	.303*
	ชั้นปีที่ 4	3.87			-
บุคลิกภาพดี	$\bar{X}$	3.89	3.98	4.37	4.00
	ชั้นปีที่ 1	3.89	-	-.478*	-.109
	ชั้นปีที่ 2	3.98	-	-.394*	-.025
	ชั้นปีที่ 3	4.37		-	-.025
	ชั้นปีที่ 4	4.00			-
ความรู้รอบรู้	$\bar{X}$	3.79	3.94	4.15	3.95
	ชั้นปีที่ 1	3.79	-	-.361*	-.161
	ชั้นปีที่ 2	3.94	-	-.209	-.003
	ชั้นปีที่ 3	4.15		-	.199
	ชั้นปีที่ 4	3.95			-
เทคนิคการสอน	$\bar{X}$	3.87	3.87	4.13	4.00
	ชั้นปีที่ 1	3.87		.005	-.256
	ชั้นปีที่ 2	3.87	-	-	-.261
	ชั้นปีที่ 3	4.13		-	.128
	ชั้นปีที่ 4	4.00			-
ถ่ายทอดเป็น	$\bar{X}$	3.63	3.80	4.08	3.92
	ชั้นปีที่ 1	3.63	-	-.171	-.448*
	ชั้นปีที่ 2	3.80	-	-	-.176
	ชั้นปีที่ 3	4.08		-	.154
	ชั้นปีที่ 4	3.92			-
จิตอาสา จิตสาธารณะ	$\bar{X}$	3.63	3.80	4.08	3.92
	ชั้นปีที่ 1	3.86		.256	-.035
	ชั้นปีที่ 2	3.60	-	-	-.292
	ชั้นปีที่ 3	3.89		-	-.007
	ชั้นปีที่ 4	3.90			-
รวม	$\bar{X}$	3.82	3.83	4.13	3.94
	ชั้นปีที่ 1	3.82		-.012	-.316*
	ชั้นปีที่ 2	3.83	-	-	-.303*
	ชั้นปีที่ 3	4.13		-	.191
	ชั้นปีที่ 4	3.94			-

*ให้ย่ยาลักทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 6 แสดงว่า ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างระดับจิตวิญญาณความเป็นครู จำแนกตามชั้นปีเป็นรายคู่พบว่า 1) ด้านความเมตตาต่อศิษย์ พบว่านักศึกษาชั้นปีที่ 2 กับนักศึกษาชั้นปีที่ 3 และนักศึกษาชั้นปีที่ 4 กับนักศึกษาชั้นปีที่ 3 มีระดับจิตวิญญาณความเป็นครูแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2) ด้านบุคลิกภาพดี พบว่านักศึกษาชั้นปีที่ 1 กับนักศึกษาชั้นปีที่ 3 และนักศึกษาชั้นปีที่ 2 กับนักศึกษาชั้นปีที่ 3 รวมไปถึงนักศึกษาชั้นปีที่ 4 กับนักศึกษาชั้นปีที่ 3 มีระดับจิตวิญญาณความเป็นครู

แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3) ความรอบรู้ พบว่านักศึกษาชั้นปีที่ 1 กับนักศึกษาชั้นปีที่ 3 มีระดับจิตวิญญาณความเป็นครูแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 4) ถ่ายทอดเป็น พบว่านักศึกษาชั้นปีที่ 1 กับนักศึกษาชั้นปีที่ 3 มีระดับจิตวิญญาณความเป็นครูแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 5) มีจิตอาสา จิตสาธารณะ พบว่านักศึกษาชั้นปีที่ 2 กับนักศึกษาชั้นปีที่ 4 มีระดับจิตวิญญาณความเป็นครูแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 7 การเปรียบเทียบระดับจิตวิญญาณความเป็นครูจำแนกตามกิจกรรมที่เข้าร่วม

(n=297)

จิตวิญญาณความเป็นครู	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	Sig
เมตตาต่อศิษย์	ระหว่างกลุ่ม	2	2.326	1.163	3.663*	.027
	ภายในกลุ่ม	294	93.323	0.317		
	รวม	296	95.648			
บุคลิกภาพดี	ระหว่างกลุ่ม	2	1.109	0.555	1.944	.145
	ภายในกลุ่ม	294	83.871	0.285		
	รวม	296	84.980			
ความรอบรู้	ระหว่างกลุ่ม	2	0.774	0.387	1.752	.175
	ภายในกลุ่ม	294	64.940	0.221		
	รวม	296	65.714			
เทคนิคการสอน	ระหว่างกลุ่ม	2	1.547	0.773	2.949	.054
	ภายในกลุ่ม	294	77.110	0.262		
	รวม	296	78.657			
ถ่ายทอดเป็น	ระหว่างกลุ่ม	2	1.909	0.955	2.642	.073
	ภายในกลุ่ม	294	106.199	0.361		
	รวม	296	108.108			
จิตอาสา จิตสาธารณะ	ระหว่างกลุ่ม	2	0.869	0.434	1.189	.306
	ภายในกลุ่ม	294	107.452	0.365		
	รวม	296	108.321			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	2	1.120	0.560	2.606	.076
	ภายในกลุ่ม	294	63.197	0.215		
	รวม	296	64.317			

จากตารางที่ 7 แสดงว่า นักศึกษาที่เข้าร่วมกิจกรรมที่ต่างกัน มีระดับจิตวิญญาณความเป็นครูทั้งในภาพรวมไม่แตกต่าง เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าด้านความเมตตาต่อศิษย์แตกต่างกันอย่าง

มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงทำการทดสอบต่อเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ้ (Scheffe') ดังแสดงในตารางที่ 8

ตารางที่ 8 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างระดับจิตวิญญาณความเป็นครูจำแนกตามกิจกรรมที่เข้าร่วมเป็นรายคู่

(n=297)

จิตวิญญาณความเป็นครู	กิจกรรมที่เข้าร่วม	กิจกรรมที่เข้าร่วม		
		ระดับสาขาวิชา	ระดับคณะ	ระดับมหาวิทยาลัย
		$\bar{X}$		
		3.83	3.95	4.09
เมตตาต่อศิษย์	ระดับสาขา	3.83	-	-.111
	ระดับคณะ	3.95	-	-.139
	ระดับมหาวิทยาลัย	4.09	-	-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 8 แสดงว่า ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างระดับจิตวิญญาณความเป็นครูจำแนกตามโปรแกรม/สาขาวิชาเป็นรายคู่พบว่าด้านความเมตตาต่อศิษย์ นักศึกษาเข้าร่วมกิจกรรมในระดับสาขาวิชากับระดับมหาวิทยาลัยมีระดับจิต

วิญญาณความเป็นครูแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงทำการทดสอบต่อเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ้ (Scheffe') ดังแสดงในตารางที่ 9

ตารางที่ 9 การเปรียบเทียบระดับจิตวิญญาณความเป็นครูจำแนกตามประเภทของกิจกรรม

(n=297)

จิตวิญญาณความเป็นครู	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	Sig
เมตตาต่อศิษย์	ระหว่างกลุ่ม	3	11.766	3.922	13.699*	.000
	ภายในกลุ่ม	293	83.883	0.286		
	รวม	296	95.648			
บุคลิกภาพดี	ระหว่างกลุ่ม	3	3.299	1.100	3.945*	.009
	ภายในกลุ่ม	293	81.681	0.279		
	รวม	296	84.980			
ความรู้รอบรู้	ระหว่างกลุ่ม	3	2.037	0.679	3.125*	.026
	ภายในกลุ่ม	293	63.677	0.217		
	รวม	296	65.714			
เทคนิคการสอน	ระหว่างกลุ่ม	3	1.621	0.540	2.055	.106
	ภายในกลุ่ม	293	77.035	0.263		
	รวม	296	78.657			
ถ่ายทอดเป็น	ระหว่างกลุ่ม	3	6.121	2.040	5.861*	.001
	ภายในกลุ่ม	293	101.987	0.348		
	รวม	296	108.108			
จิตอาสา จิตสาธารณะ	ระหว่างกลุ่ม	3	8.916	2.972	8.760*	.000
	ภายในกลุ่ม	293	99.405	0.339		
	รวม	296	108.321			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	3	4.141	1.380	6.720*	.000
	ภายในกลุ่ม	293	60.177	0.205		
	รวม	296	64.317			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 9 แสดงว่า นักศึกษาในแต่ละชั้นปีที่ต่างกัน มีระดับจิตวิญญาณความเป็นครูทั้งในภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมี

นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้นด้านเทคนิคการสอนมีระดับจิตวิญญาณความเป็นครูไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 10 เปรียบเทียบระดับจิตวิญญาณความเป็นครูจำแนกตามรายได้ผู้ปกครอง

(n=297)

จิตวิญญาณความเป็นครู	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	Sig
เมตตาต่อศิษย์	ระหว่างกลุ่ม	3	10.747	3.582	12.362*	.000
	ภายในกลุ่ม	293	84.902	0.290		
	รวม	296	95.658			
บุคลิกภาพดี	ระหว่างกลุ่ม	3	5.250	1.750	6.431*	.000
	ภายในกลุ่ม	293	79.330	0.272		
	รวม	296	84.980			
ความรู้รอบรู้	ระหว่างกลุ่ม	3	7.670	2.557	12.906*	.000
	ภายในกลุ่ม	293	58.044	0.198		
	รวม	296	65.714			
เทคนิคการสอน	ระหว่างกลุ่ม	3	7.580	2.527	10.416*	.000
	ภายในกลุ่ม	293	71.077	0.243		
	รวม	296	78.657			
ถ่ายทอดเป็น	ระหว่างกลุ่ม	3	14.344	4.781	14.942*	.000
	ภายในกลุ่ม	293	93.763	0.320		
	รวม	296	108.108			
จิตอาสา จิตสาธารณะ	ระหว่างกลุ่ม	3	10.007	3.336	9.941*	.000
	ภายในกลุ่ม	293	98.314	0.336		
	รวม	296	108.321			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	3	8.599	2.866	15.073*	.000
	ภายในกลุ่ม	293	55.718	0.190		
	รวม	296	64.317			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 10 แสดงว่า นักศึกษาที่มีผู้ปกครองรายได้แตกต่างกัน มีระดับจิตวิญญาณความเป็นครูทั้งในภาพรวมและรายด้านแตกต่างกัน

กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงทำการทดสอบต่อเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe') ดังแสดงในตารางที่ 11

ตารางที่ 11 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างระดับจิตวิญญาณความเป็นครูจำแนกตามรายได้ผู้ปกครอง
เป็นรายคู่ (n=297)

จิตวิญญาณ ความเป็นครู	รายได้ผู้ปกครอง	รายได้ผู้ปกครอง				
		6,000-10,000	10,001-15,000	15,001-20,000	20,000-30,000	
เมตตาต่อศิษย์		$\bar{X}$	3.99	3.61	3.86	4.23
	6,000-10,000	3.99			.124	-.239
	10,001-15,000	3.61	-	.374*	-.250	-.613*
	15,001-20,000	3.86		-	-	-.363*
	20,000-30,000	4.23				-
บุคลิกภาพดี		$\bar{X}$	4.07	3.87	4.01	4.33
	6,000-10,000	4.07			.062	-.265
	10,001-15,000	3.87	-	.200	-.138	-.466*
	15,001-20,000	4.01		-	-	-.328*
	20,000-30,000	4.33				-
ความรอบรู้		$\bar{X}$	3.99	3.74	3.94	4.30
	6,000-10,000	3.99			.054	-.308*
	10,001-15,000	3.74	-	.254*	-.199	-.563*
	15,001-20,000	3.94		-	-	-.363*
	20,000-30,000	4.30				-
เทคนิคการสอน		$\bar{X}$	4.10	3.73	3.95	4.14
	6,000-10,000	4.10			.150	-.033
	10,001-15,000	3.73	-	.376*	-.225	-.409*
	15,001-20,000	3.95		-	-	-.183
	20,000-30,000	4.14				-
ถ่ายทอดเป็น		$\bar{X}$	3.95	3.60	3.84	4.36
	6,000-10,000	3.95			-.111	-.411*
	10,001-15,000	3.60	-	.352*	-.241	-.763*
	15,001-20,000	3.84		-	-	-.522*
	20,000-30,000	4.36				-
จิตอาสา จิตสาธารณะ		$\bar{X}$	3.98	3.59	3.75	4.11
	6,000-10,000	3.98			.231	-.128
	10,001-15,000	3.59	-	.388*	-.157	-.517*
	15,001-20,000	3.75		-	-	-.359
	20,000-30,000	4.11				-
รวม		$\bar{X}$	4.01	3.69	3.89	4.25
	6,000-10,000	4.01			.122	-.231
	10,001-15,000	3.69	-	.324*	-.202	-.555*
	15,001-20,000	3.89		-	-	.353*
	20,000-30,000	4.25				-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 11 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างระดับจิตวิญญาณความเป็นครูจำแนกตามรายได้ผู้ปกครองเป็นรายกลุ่มพบว่าภาพรวมผู้ปกครองที่มีรายได้ 10,001-15,000 บาท และ 15,001-20,000 บาท มีระดับจิตวิญญาณความเป็นครูด้านบุคลิกภาพดีแตกต่างกับผู้ปกครองที่มีรายได้ 20,000-30,000 บาท อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า

- 1) ผู้ปกครองที่มีรายได้ 6,000-10,000, 10,001-15,000 และ 10,001-15,000 มีระดับจิตวิญญาณความเป็นครูด้านความรู้และการถ่ายทอดแตกต่างกับผู้ปกครองที่มีรายได้ 20,000-30,000 บาท อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
- 2) ผู้ปกครองที่มีรายได้ 10,001-15,000 บาท และ

15,001-20,000 บาท มีระดับจิตวิญญาณความเป็นครูด้านบุคลิกภาพดีแตกต่างกับผู้ปกครองที่มีรายได้ 20,000 -30,000 บาท อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

- 3) ผู้ปกครองที่มีรายได้ 6,000-10,000 บาท มีระดับจิตวิญญาณความเป็นครูด้านความรู้ เทคนิคการสอน ถ่ายทอดเป็น และจิตอาสา จิตสาธารณะแตกต่างกับผู้ปกครองที่มีรายได้ 20,000-30,000 บาท อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
- 4) ผู้ปกครองที่มีรายได้ 10,001-15,000 บาท มีระดับจิตวิญญาณความเป็นครูด้านเทคนิคการสอน และจิตอาสา จิตสาธารณะแตกต่างกับผู้ปกครองที่มีรายได้ 20,000-30,000 บาท อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 12 การเปรียบเทียบระดับจิตวิญญาณความเป็นครูจำแนกตามเกรดเฉลี่ย

(n=297)

จิตวิญญาณความเป็นครู	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	Sig
เมตตาต่อศิษย์	ระหว่างกลุ่ม	3	6.945	2.315	7.647*	.000
	ภายในกลุ่ม	293	88.703	0.303		
	รวม	296	95.648			
บุคลิกภาพดี	ระหว่างกลุ่ม	3	6.459	2.153	9.034*	.000
	ภายในกลุ่ม	293	78.521	0.268		
	รวม	296	84.980			
ความรอบรู้	ระหว่างกลุ่ม	3	2.493	0.831	3.851*	.010
	ภายในกลุ่ม	293	63.222	0.216		
	รวม	296	65.714			
เทคนิคการสอน	ระหว่างกลุ่ม	3	5.568	1.856	7.441*	.000
	ภายในกลุ่ม	293	73.088	0.249		
	รวม	296	78.657			
ถ่ายทอดเป็น	ระหว่างกลุ่ม	3	6.763	2.254	6.517*	.000
	ภายในกลุ่ม	293	101.345	0.346		
	รวม	296	108.108			
จิตอาสา จิตสาธารณะ	ระหว่างกลุ่ม	3	3.584	1.195	3.342*	.020
	ภายในกลุ่ม	293	104.737	0.357		
	รวม	296	108.321			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	3	4.236	1.412	6.886*	.000
	ภายในกลุ่ม	293	60.081	0.205		
	รวม	296	64.317			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 12 แสดงว่า นักศึกษาที่มีเกรดเฉลี่ยต่างกัน มีระดับจิตวิญญาณความเป็นครูทั้งในภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

ทางสถิติที่ระดับ .05 จึงทำการทดสอบต่อเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe') ดังแสดงในตารางที่ 13

ตารางที่ 13 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างระดับจิตวิญญาณความเป็นครูจำแนกตามเกรดเฉลี่ยรายคู่
(n=297)

จิตวิญญาณความเป็นครู	เกรดเฉลี่ย	เกรดเฉลี่ย				
		2.00 -2.50	2.51–3.00	3.01– 3.50	3.51–4.00	
		$\bar{X}$	4.14	4.09	3.77	3.89
เมตตาต่อศิษย์	2.00 – 2.50	4.14	-	.055	.375*	.257
	2.51 – 3.00	4.09		-	.320*	.201
	3.01 – 3.50	3.77			-	-.118
	3.51 – 4.00	3.89				-
		$\bar{X}$	4.24	4.21	3.90	4.11
บุคลิกภาพดี	2.00 – 2.50	4.24	-	.030	.341*	.135
	2.51 – 3.00	4.21		-	.311*	.105
	3.01 – 3.50	3.90			-	-.206
	3.51 – 4.00	4.11				-
		$\bar{X}$	3.94	4.09	3.88	4.04
ความรอบรู้	2.00 – 2.50	3.94	-	-.154	.062	-.102
	2.51 – 3.00	4.09		-	.217*	.052
	3.01 – 3.50	3.88			-	-.164
	3.51 – 4.00	4.04				-
		$\bar{X}$	4.15	4.16	3.86	4.04
เทคนิคการสอน	2.00 – 2.50	4.15	-	-.012	.293*	.115
	2.51 – 3.00	4.16		-	.305*	.128
	3.01 – 3.50	3.86			-	-.177
	3.51 – 4.00	4.04				-
		$\bar{X}$	4.18	4.01	3.76	3.96
ถ่ายทอดเป็น	2.00 – 2.50	4.18	-	.173	.425*	.217
	2.51 – 3.00	4.01		-	.251*	.043
	3.01 – 3.50	3.76			-	-.208
	3.51 – 4.00	3.96				-
		$\bar{X}$	4.13	3.78	3.80	3.93
จิตอาสา จิตสาธารณะ	2.00 – 2.50	4.13	-	.349	.331*	.198
	2.51 – 3.00	3.78		-	-.018	-.151
	3.01 – 3.50	3.80			-	-.132
	3.51 – 4.00	3.93				-
		$\bar{X}$	4.13	4.06	3.83	3.99
รวม	2.00 – 2.50	4.13	-	.073	.304*	.137
	2.51 – 3.00	4.06		-	.231*	.063
	3.01 – 3.50	3.83			-	-.167
	3.51 – 4.00	3.99				-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 13 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างระดับจิตวิญญาณความเป็นครูจำแนกตามเกรดเฉลี่ยเป็นรายคู่ ภาพรวมพบว่า นักศึกษาที่มีเกรดเฉลี่ย 2.00-2.50 และ 2.51-3.00 มีระดับจิตวิญญาณความเป็นครูแตกต่างกับนักศึกษาที่มีเกรดเฉลี่ย 3.01-3.50 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เพื่อพิจารณารายด้านพบว่า 1) นักศึกษาที่มีเกรดเฉลี่ย 2.00-2.50 และ 2.51-3.00 มีระดับจิตวิญญาณความเป็นครู ด้านความเมตตาต่อศิษย์ บุคลิกภาพดี เทคนิคการสอน และถ่ายทอดเป็น แตกต่างกับนักศึกษาที่มีเกรดเฉลี่ย 3.01-3.50 ทางสถิติที่ระดับ .05 2) นักศึกษาที่มีเกรดเฉลี่ย 2.51-3.00 มีระดับจิตวิญญาณความเป็นครูด้านความรู้แตกต่างกับนักศึกษาที่มีเกรดเฉลี่ย 3.01-3.50 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ 3) นักศึกษาที่มีเกรดเฉลี่ย 2.00-2.50 มีระดับจิตวิญญาณความเป็นครูด้านจิตอาสาและจิตสาธารณะแตกต่างกับนักศึกษาที่มีเกรดเฉลี่ย 3.01-3.50 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยเรื่องจิตวิญญาณความเป็นครูของนักศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม สรุปผลการวิจัย ได้ดังนี้

1) ระดับจิตวิญญาณความเป็นครูของนักศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับคือด้านบุคลิกภาพดี ด้านเทคนิคการสอน และด้านความรู้ตามลำดับ สำหรับระดับที่น้อยที่สุดคือด้านจิตอาสาและจิตสาธารณะ

2) ผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบระดับจิตวิญญาณความเป็นครูจำแนกตามเพศ โปรแกรมวิชา กิจกรรมที่เข้าร่วม รายได้ผู้ปกครอง เกรดเฉลี่ย และชั้นปีของนักศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐมพบว่า

2.1 ระดับจิตวิญญาณความเป็นครูเมื่อจำแนกตามเพศของนักศึกษาพบว่าในภาพรวมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าด้านเมตตาต่อศิษย์ บุคลิกภาพดี ถ่ายทอดเป็นและจิตอาสา จิตสาธารณะ จำแนกตามเพศมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนความรู้และเทคนิคการสอนเมื่อจำแนกตามเพศ พบว่ามีระดับจิตวิญญาณความเป็นครูไม่แตกต่างกัน

2.2 นักศึกษาที่อยู่โปรแกรม/สาขาวิชาต่างกัน มีระดับจิตวิญญาณความเป็นครูทั้งในภาพรวมและรายด้านทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.3 นักศึกษาในแต่ละชั้นปีที่ต่างกันมีระดับจิตวิญญาณความเป็นครูทั้งในภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้นด้านเทคนิคการสอนมีระดับจิตวิญญาณความเป็นครูไม่แตกต่างกัน

2.4 นักศึกษาที่เข้าร่วมกิจกรรมที่ต่างกันมีระดับจิตวิญญาณความเป็นครูทั้งในภาพรวมไม่แตกต่าง เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าด้านความเมตตาต่อศิษย์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.5 นักศึกษาในแต่ละชั้นปีที่ต่างกันมีระดับจิตวิญญาณความเป็นครูทั้งในภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ยกเว้นด้านเทคนิคการสอนมีระดับจิตวิญญาณความเป็นครูไม่แตกต่างกัน

2.6 นักศึกษาที่มีผู้ปกครองรายได้แตกต่างกัน มีระดับจิตวิญญาณความเป็นครูทั้งในภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.7 นักศึกษาที่มีเกรดเฉลี่ยต่างกัน มีระดับจิตวิญญาณความเป็นครูทั้งในภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผลการวิจัย

จากการวิจัยเรื่องจิตวิญญาณความเป็นครูของนักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐมครั้งนี้พบประเด็นสำคัญที่นำมาอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยได้ ดังนี้

1. ระดับจิตวิญญาณความเป็นครูของนักศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับคือด้านบุคลิกภาพดี ด้านเทคนิคการสอน และด้านความรอบรู้ตามลำดับ ทั้งนี้เนื่องมาจากนโยบายของมหาวิทยาลัยและคณะครุศาสตร์ที่ส่งเสริมและสนับสนุนให้นักศึกษาพัฒนาบุคลิกภาพ พัฒนาเทคนิคการสอนทุกภาค การศึกษาสอดคล้องกับรัชชัช พึ่งพิณิจ (2550) ที่กล่าวว่าจิตวิญญาณเป็นประโยชน์ตามกรอบของจริยธรรม คุณธรรม สร้างสรรค์และถ่ายทอดปลูกฝังและเป็นแบบอย่างที่ดีของสังคม สอดคล้องกับสุเทพ ธรรมะตระกูล (2555) ที่ได้กล่าวถึงจิตวิญญาณความเป็นครูว่าจะต้องมีบุคลิกภาพดี การมี

บุคลิกภาพที่ดี ไม่ว่าจะประกอบอาชีพการงานใดก็เปรียบเสมือนได้ประสบความสำเร็จไปแล้วครึ่งหนึ่ง อาชีพครูก็เป็นอีกอาชีพหนึ่งที่ต้องอาศัยบุคลิกภาพ เพื่อก้าวไปสู่ความเป็นครูมืออาชีพ มีความรอบรู้ในอาชีพของตน ครูผู้สอนมีความรอบรู้ในทุกศาสตร์ เข้าใจ ความเป็นครูอยู่ในตัวตน ความเป็นครูที่มีเจตจำนงอยากสอนศิษย์ และเป็นมืออาชีพที่สามารถชี้ชัดในวิชาการ และไม่ควรถ่ายทอดความรู้แบบมั่วๆ นอกจากนี้ยังต้องมีเทคนิคการสอนที่ดี ซึ่งเทคนิคการสอนมีหลากหลายวิธี เช่น การให้ความรักแก่นักเรียน พร้อมๆ ไปด้วยเนื้อหาวิชาเรียน สอนให้นักเรียนเชื่อมโยงกับชีวิตจริง และฝึกให้นักเรียนคิดให้บ่อยที่สุด ให้ผู้เรียนเข้าใจว่าความรู้ไม่ได้จำกัดอยู่แต่ในเฉพาะหนังสือเท่านั้น ครูยังควรเชื่อมช่องว่างระหว่างทฤษฎีและการปฏิบัติ ทำให้นักเรียนเกิดความชำนาญในเรื่องที่นักเรียนสนใจ โดยครูให้คำปรึกษาช่วยเหลือในการปฏิบัติ และเชื่อมโยงสภาพชีวิตในชุมชนของนักเรียนกับความรู้ที่ศึกษาในโรงเรียน หรือการตั้งใจฟังนักเรียน ครูต้องรู้จักตั้งคำถาม สามารถตอบข้อสงสัยแก่นักเรียนได้ และควรระลึกอยู่เสมอว่านักเรียนแต่ละคนในชั้นเรียนมีความแตกต่างกัน ครูควรกระตุ้นการตอบสนองการเรียนรู้และการพัฒนาทักษะการสื่อสารให้แก่นักเรียนด้วย และไม่จำเป็นต้องมีแผนการสอนตายตัว แต่ต้องยืดหยุ่นเปลี่ยนแปลงได้ มีการทดลองการสอนที่หลากหลาย และมั่นใจที่จะเผชิญกับสถานการณ์ในชั้นเรียนได้ทุกรูปแบบที่อาจจะไม่เป็นไปตามความคาดหวังนัก ครูควรปรับการสอนบ้างเมื่อมีวิธีการช่วยให้นักเรียนบางคนเรียนรู้ได้ดีขึ้น และควรสร้างสมดุลระหว่างเนื้อหาและความยืดหยุ่นในการสอน สร้างบรรยากาศ

เป็นกันเอง มีอารมณ์ขัน พยายามอย่าทำตัวให้เครียด ครูควรเล่าเรื่องตลกให้นักเรียนฟังบ้าง การมีอารมณ์ขันจะช่วยคลายกำแพงระหว่างครูกับนักเรียนได้ ครูควรเรียนรู้ที่จะผ่อนคลายบรรยากาศในห้องเรียน ครูจะต้อง เตรียมตัวให้พร้อม มีความเอาใจใส่ และ อุทิศเวลาให้แก่การค้นคว้า หาวิธีถ่ายทอดความรู้ ด้านต่างๆ ให้แก่นักเรียน ครูดีต้องมีการเตรียมการสอนมาอย่างดี มีสื่อการสอนที่พร้อมและวิธีการสอนที่น่าสนใจ ทั้งหมดนี้หมายความว่าครูจะต้อง ทำงานหนักนอกเวลาด้วย สำหรับระดับจิตวิญญาณ ความเป็นครูของนักศึกษาด้านจิตอาสา และจิต สาธารณะ มีระดับปฏิบัติมากแต่เมื่อเทียบกับด้าน อื่น ๆ อยู่ในระดับน้อยที่สุด สาเหตุอันเนื่องมาจาก คณะครุศาสตร์ได้เริ่มบรรจุด้านจิตอาสาและ จิตสาธารณะเข้ามาเป็นองค์ประกอบด้านสุดท้ายเมื่อ ปีการศึกษา 2556 ให้สอดคล้องกับอัตลักษณ์ ที่มหาวิทยาลัยปรับเปลี่ยน ดังนั้นกิจกรรมต่าง ๆ ที่จัดให้กับนักศึกษาจึงมีไม่มากพอ ประกอบกับการ ส่งเสริมให้นักศึกษามีจิตอาสาและจิตสาธารณะนั้น จะต้องใช้ระยะเวลาในการปลูกฝังให้นักศึกษาได้ ตระหนัก รู้จักเสียสละ ร่วมมือร่วมใจ และร่วมมือใน การทำประโยชน์เพื่อสังคมและส่วนรวมด้วยใจของ ตนเอง ไม่ได้เป็นการบังคับจากอาจารย์ที่สอนหรือ คูแเลกิจกรรม ดังนั้นคณะครุศาสตร์จะต้องใช้เวลาใน การปลูกฝังจิตสำนึกให้กับนักศึกษาให้มีความ รับผิดชอบต่อตนเองและสังคม จะเป็นการสร้าง คุณธรรม จริยธรรมให้เกิดขึ้นกับนักศึกษาต่อไป

2. ผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบระดับ จิตวิญญาณความเป็นครูจำแนกตามเพศ โปรแกรม วิชา กิจกรรมที่เข้าร่วม รายได้ผู้ปกครอง เกรดเฉลี่ย และชั้นปีของนักศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัย

ราชภัฏนครปฐมพบว่าระดับจิตวิญญาณความเป็น ครูเมื่อจำแนกตามเพศของนักศึกษาในภาพรวมมี ความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าด้านเมตตาต่อศิษย์ บุคลิกภาพดี ถ่ายทอดเป็นและจิตอาสา จิตสาธารณะ จำแนกตามเพศมีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้เนื่องจาก มหาวิทยาลัยและคณะครุศาสตร์มีการส่งเสริมและ จัดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมให้นักศึกษามี จิตวิญญาณความเป็นครูโดยกิจกรรมส่วนใหญ่เป็น กิจกรรมทางด้านจิตอาสาและจิตสาธารณะสู่ชั้น เรียนและโรงเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อให้นักศึกษาได้สัมผัสสถานที่เชิงประจักษ์ นอกจากนี้ยังสอดแทรกความรู้และความตระหนัก ให้กับนักศึกษาโดยเน้นถึงความเป็นครู แนะนำให้ นักศึกษาทราบว่าครูเป็นผู้คอยชี้แนะ แนะนำ ดักเตือนศิษย์ให้ตั้งอยู่ในความดี ไม่กระทำการที่นำ ความเดือนร้อนมาสู่ตัวเองหรือผู้อื่น ภารกิจที่ครูพึง กระทำหรือจำเป็นต้องกระทำในฐานะภาระจรรยา ของศิษย์ เช่น ดักเตือนศิษย์ที่แต่งกายไม่ถูกต้อง ดักเตือนศิษย์ที่มีพฤติกรรมไม่เหมาะสม ดักเตือน ศิษย์มิให้คบเพื่อนซึ่งมีพฤติกรรมทางเลื่อมเสียดักเตือนศิษย์ที่มีพฤติกรรมก้าวร้าวต่อเพื่อน ดักเตือนศิษย์ให้เลิกลักโมบาย ดักเตือนศิษย์ให้ตรง ต่อเวลา ดักเตือนศิษย์ที่มีนิสัยเกียจคร้าน ทั้งนี้ กิจกรรมที่มหาวิทยาลัยและคณะครุศาสตร์จัดนั้น อาจส่งผลต่อเพศของนักศึกษาเนื่องจากบางกิจกรรม เป็นกิจกรรมที่ต้องสำรวจจิต เช่น ไหว้พระแก้วัตร จิตอาสาพาไปโรงเรียน เป็นต้น และกิจกรรมต่าง ๆ เป็นกิจกรรมที่นักศึกษาสมัครใจ นอกจากนี้ยัง พบว่านักศึกษาที่อยู่โปรแกรม/สาขาวิชาต่างกัน

มีระดับจิตวิญญาณความเป็นครูทั้งในภาพรวมและรายด้านทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และนักศึกษาในแต่ละชั้นปีที่แตกต่างกันมีระดับจิตวิญญาณความเป็นครูทั้งในภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้นด้านเทคนิคการสอนมีระดับจิตวิญญาณความเป็นครูไม่แตกต่างกัน จากผลดังกล่าวสืบเนื่องมาจากแต่ละสาขาจะมีกิจกรรมส่งเสริมและสนับสนุนให้นักศึกษาปฏิบัติแตกต่างกันตามศาสตร์นั้นๆ ส่งผลให้นักศึกษาแต่ละโปรแกรม/สาขามีระดับจิตวิญญาณความเป็นครูแตกต่างกัน อย่างไรก็ตามคณะครุศาสตร์ได้จัดโครงการเกี่ยวกับเทคนิคการสอนในรูปแบบต่าง ๆ ให้กับนักศึกษาทุกโปรแกรม/สาขา จึงส่งผลให้ด้านเทคนิคการสอนมีระดับจิตวิญญาณความเป็นครูไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับจักรแก้ว นามเมือง (2551) ที่ได้ศึกษาวิจัยเรื่องบุคลิกภาพของครูที่ดีและลักษณะการสอนที่ดี ตามทัศนะของนิสิตหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตวิชาชีพครู มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตพะเยา ประกอบรายวิชาจิตวิทยาความเป็นครู พบว่าการสอนมีอยู่มากมายหลายวิธี ผู้สอนจะต้องพัฒนาวิธีการสอนของตนเองอยู่เสมอ เพราะถ้าครูผู้สอนมีการพัฒนาตนเอง มีวิธีการสอนที่แปลกใหม่ ก็จะทำให้ผู้เรียนเกิดความสนใจอยากที่จะเรียน และสิ่งที่สำคัญก็คือ จะทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ส่งผลต่อพัฒนาการของผู้เรียนในทุกๆ ด้าน เมื่อพัฒนาวิธีการสอนและนำมาประยุกต์ใช้กับลักษณะของผู้เรียนที่แตกต่างกัน ผลลัพธ์สุดท้ายที่ผู้เรียนได้รับมีลักษณะเท่าเทียมกัน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1) จากผลการวิจัยพบว่าระดับจิตวิญญาณความเป็นครูในด้านจิตอาสา จิตสาธารณะ มีค่าเฉลี่ยที่ต่ำสุด ดังนั้นคณะครุศาสตร์ควรจัดกิจกรรมหรือสอดแทรกความตระหนักให้นักศึกษามีจิตอาสา และจิตสาธารณะเพิ่มมากขึ้น หรือเมื่อมหาวิทยาลัยหรือคณะอื่น ๆ จัดกิจกรรม สาขาวิชาต่าง ๆ ควรส่งเสริมให้นักศึกษาทำกิจกรรมช่วยเหลือสังคมและผู้ที่เดือดร้อน จัดกิจกรรมรวมพลังหรือให้นักศึกษาสละกำลังกาย กำลังทรัพย์ และเวลาช่วยเหลือผู้อื่นและสังคม เป็นต้น

2) จากผลการวิจัยพบว่าระดับจิตวิญญาณความเป็นครูในด้านการถ่ายทอดมีค่าเฉลี่ยที่ต่ำรองลงมา และพบว่านักศึกษานำความรู้และประสบการณ์จากการร่วมกิจกรรม/โครงการต่างๆ สู่บุคคลอื่น ๆ ที่รู้จักได้อยู่ในระดับต่ำกว่าประเด็นอื่นๆ ดังนั้น คณะครุศาสตร์ควรส่งเสริมและจัดกิจกรรมให้นักศึกษานำความรู้และประสบการณ์จากการร่วมกิจกรรม/โครงการต่าง ๆ สู่กิจกรรมในชั้นเรียน เช่น การเล่าประสบการณ์ให้เพื่อนฟัง การนำความรู้มาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน การนำความรู้จากกิจกรรมสู่ห้องเรียน เป็นต้น

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1) ควรศึกษาวิจัยปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อจิตวิญญาณความเป็นครูของครูที่บรรจุใหม่ในยุคปัจจุบัน

2) ควรศึกษาตัวบ่งชี้จิตวิญญาณความเป็นครู
ของครูทั้งระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ระดับอาชีวศึกษา
และระดับอุดมศึกษา

3) ควรศึกษาแนวทางการพัฒนากิจกรรมและ
เครื่องมือในการส่งเสริมจิตวิญญาณความเป็นครูใน
ยุคปัจจุบัน

เอกสารอ้างอิง

- จักรแก้ว นามเมือง. (2551). **บุคลิกภาพของครูที่ดี และลักษณะการสอนที่ดี ตามทัศนะของนิสิตหลักสูตร
ประกาศนียบัตรบัณฑิตวิชาชีพครู มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตพะเยา ประกอบ
รายวิชาจิตวิทยาความเป็นครู. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.**
- ธวัชชัย เฟื่องพินิจ. (2550). **ศาสตร์ว่าด้วย “จิตวิญญาณครู”** สืบค้นเมื่อ 20 ธันวาคม 2558. จาก
<http://gotohow.org/blog/spirituality/153240>.
- พฤทธิ์ ศิริบรรณพิทักษ์. (2546). **รายงานการวิจัยเพื่อพัฒนานโยบายและแผนการปฏิรูปการผลิตและการพัฒนา
ครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ
สำนักนายกรัฐมนตรี.**
- มานัส ศักดิ์. (2551). **กลยุทธ์ที่ส่งผลต่อการใช้ผลการประเมินคุณภาพภายในและภายนอกในการปฏิบัติงานของครู.
วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.**
- รุ่ง แก้วแดง. (2544). **การปฏิวัติการศึกษาไทย. กรุงเทพมหานคร: มติชน.**
- สุเทพ ธรรมะตระกูล. (2555). **การศึกษาคุณลักษณะของครูยุคใหม่. รายงานฉบับสมบูรณ์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ
เพชรบูรณ์.**
- สุวิมล ติรกันันท์. (2551). **การสร้างเครื่องมือวัดตัวแปรในการวิจัยทางสังคมศาสตร์แนวทางการปฏิบัติ.
กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.**
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2542). **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542** แก้ไขเพิ่มเติม
(ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2551). **ข้อเสนอการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2552-2561).**
กรุงเทพมหานคร: พรักหวานกราฟฟิค.
- Cronbach, Lee.J.(1990). **Essentials of Psychology Testing.** 5th ed. New York:Harper Collins Publishers Inc.
- Reimers, Eleonora Villegas.(2003). **Teacher Professional Development: An International Review of the
Literature.** Paris.CHEMS.